

Candàliga

Balsareny

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector oest del terme municipal
Emplaçament Ctra. a Súria (BP-4313), al km. 46 camí direcció oest 1.600 m. En una cruïlla amb 4 camins triar el del sud i seguir uns 1.200 m.
Alçada: 445

Coordenades:

Latitud: 41.85929
Longitud: 1.83393
UTM Est (X): 403216
UTM Nord (Y): 4634811

Classificació

Número de fitxa 08018 - 377
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla General d'Ordenació Urbana del Municipi de Balsareny (PGOU). Article 133 (protecció de masies). Núm. 37: Candàliga.
Data aprovació: dc., 27/11/1991 - 12:00
Número inventari IPA 16254
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial - productiu
Titularitat Privada
Titular: 002400400DG03E0001SL
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Masia de dimensions considerables, d'origen medieval, que està emplaçada en una vall entre dos serrats per on transcorre el torrent de Candàliga. Consta d'un cos residencial (amb planta baixa més dos pisos) més altres dependències i coberts que formen un pati davant la casa.

La façana principal, encarada vers el nord, consta d'un portal dovellat de tradició gòtica i altres obertures, de distribució irregular, emmarcades amb llindes i brancals de pedra picada. El cos originari podria ser en part d'època medieval, i probablement als segles XVII-XVIII es va allargar cap a llevant.

Història

Aquest mas és d'origen medieval i conserva documentació des del segle XI. Segons l'estudiós Ramon Carreté, el nom del mas deriva del nom de persona d'origen germànic Àgela o Àgila, que es troba profusament documentat a Catalunya als segles IX i X. Precisament l'any 970 hi ha documentat a Balsareny els hereus d'un Àgila, que tenia propietats prop de la vall de Ferrans. Molt probablement la seva casa fou el Casal d'Àgela, que seria l'origen d'aquest mas.

El mas està documentat al segle XII amb la forma Casaldègela (anys 1177 i 1195). El 1199 apareix com a Cassal dàgela, i cap a 1200 com a Casaldàguila i Casaldàliga. Pel que fa al nom dels propietaris, els anys 1611-12 predomina la variant Casaldàguila, i més endavant coexisteix amb Casandàliga i Candàliga. Finalment, a les darreries del segle XVIII es imposar definitivament la forma Casaldàliga (Carreté, 2010: 135).

Tal com hem dit, als segles XVII-XVIII la masia es devia ampliar i va adquirir pràcticament la forma actual.

Bibliografia

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 135.

SERRA SALA, Joan. M. (1988). "Balsareny", *Història del Bages*, vol. 1. Parcir Edicions Selectes, Manresa, p. 140.

